

kolem chodili a Allahu křičeli, až velikou mdlobou na zem padali a ležeti musili, jiní hlasitě mu štěstí vinšovali; jejich kněží papaslarové před ním jdouce, zpívali a knihy odevřené před ním nesli. Provázelo ho a za ním také jelo okolo 24 ič-oglanů, to jest edlknobů sultánověch, na přepěknejch hlavních koních, sami v zlatohlavích oblečení; rystunky na koních, třmeních, sedlách, tercích, vše se od zlata a drahého kamení blyštělo, zvláště kopí a šavly: ty byly drahejm kamením vysazovaný. K tomu byl nad míru pěkněj a veselej den, takže když slunce na ty pacholata svítilo, velká záře od toho zlata a drahého kamení pocházela. Tak s nevypravitedlným triumfem až za město, kdež on své ležení měl a stany rozbiti dal, ho vyprovodili. Potom se zase navrátili. Nebo Turci, když kdykoliv vyjedou, prvního dne daleko se nevydají, aby – buď že sou nětco zapomněli a se nedostává – tím blížeji jsouce, sobě to spraviti a přivézti dáti mohli.

My pak všickni sme se z toho radovali, že ten náš nejúhlavnější nepřítel z města vyjel, domnívajíce se, že tak zavřeni v domu zůstanem a nic horšího že nás nepotká. Ale zmejeni sme byli. Nebo třetího dne poslal Sinan baše několik předních Turkův ku panu orátorovi, kterej velmi nemocnej ležel, chytře, že pro něho Ferhat baše posílá, aby hned, vezma toliko dva neb tři služebníky, k němu přijel, že by se jakýsi latinské listy našly, aby mu je přečetl. Pán jsa více mrtev nežli živ, prosil, aby ho při bašovi omluvena učinili, že mu nikterakž na ten čas možné nejni na koni jeti; jak bude zdravější, že se rád najíti dáti chce. Ale oni na svém, aby se přistrojiti dal, stáli a naposledy, nechce-li dobrovolně státi, že musí; pro něho že vůz mají, aby nemeškal a k bašovi jak moha se vypravil, mu pověděli. Tu vida orátor, že

jináčeji nelze, černý aksamitový uherský šaty na sebe vzal, a poněvadž mu Turci pravili, že asi po hodině zase přijede, na ten vůz, kterej červenej soukennej byl, jak za starodávna v městech se užívaly a po řebříčku do nich lezli, vésti se dal a nerozžehnav se s námi, od nás ne k Ferhat bašovi do města, ale ven z města k Sinan bašovi dvoumi koňmi vezen jest, nemaje nežli čtvero čeládky s sebou. Tu přijevše do ležení, do stanu ho položili, služebníky do želez vbili a několik jančarů jich vartovalo.

My pak, kteří sme v domě zůstali, nic, kde jest se pán poděl, sme nevěděli, nýbrž asi po dvouch hodinách viděli sme, an se všech stran na tisíce k našemu domu lidu běží, řadem se stavějí, na střechy lezou. Nevěděli sme, co to a jaké divadlo bude, až lidu bylo, že sme ho přehlédnouti nemohli. Nejprve sme se domnívali, že někde v našem domě hoří. Toť po malé chvíli vidíme, že guardie, která obyčejně při popravách se užívá, upřímo k naší hospodě jde. Za ní subaše, rychtářové a přední lidé jedou, po nichž mistři popravní, biřici a kati, kteřížto v rukou řetězy nesli. Tu oči všeho lidu na náš dům obráceny byly. Jak k domu přijeli, tak subaša s koně a jiní Turci ssedali a jančaři nebo guardie s hřmotem a křikem dům náš odevřeli (nebo jsme se toho nenadáli, nýbrž že pán náš zase k nám přijede, se domnívali) a všickni ouprkem, kde koho dostati mohli, po pavlačích vedli, vlíkli a kruh železný na krk vstrčili a řetěz skrze kruh prostrčili. Tak jeden každej co ztřeštěnej semotam, kde věděl a mohl, utíkal. Já pak od několika neděl na červenou sem stonal a na žádný noze státi, nad to pak choditi nemohl. Však nicméně, jak sem viděl, co se s mejmi tovaryši působí, i já sem v lůži nezůstal, nýbrž nejvejš pod hambalky vlezl a od jednoho na druhej skákal, ješto

kdybych byl upadl, na sto kusů rozraziti bych se byl musel. Naposledy všecky bez paměti do svého lůžka zase jsem vlezl, a když již všecky na řetěze měli, ke mně, kde sem ležel, týž subaša přišel. Nejprve všecko, kdo co mohl, rozebrali a mezi sebou se dělili. Potom řekne jeden: „Toto pachole jest mladý a nemocný, může se vyhojiti a Musulmanem bejti, nechme ho tu, až se zase navrátíme, dáme ho do seraglio, to jest do zámku Ferhat baši.“ Což já uslyšev, neb sem již něco řeči turecké se naučil a jí rozuměl, vstal sem z lůžka a řeknu, že já s tovaryši svejmi zlý i dobrý trpěti chci a tu že nezůstanu, prose jich pro odplatu boží, aby mne tu nenechávali. A tak jenom v košili, beze všech spodních svrškův, vzav přes košili sukni dlouhou, uherskou, tak dolů, kde oni již ukováni za hrdla byli, veden sem, a jakž dolů přijdu, tak hned padnu a vstáti nemohu. Tu přijde jeden z katův a dá mě okolo hrdla kruh železný a také řetěz prostrčiti chtěl, ale jeden čauš skřikne na něj, aby tak nechal, že choditi nemohu pro nemoc.

A tak otevřevše vrata, jednoho po druhým vyčítali, neb nás všecky poznamenaný měli, a každého držel jeden kat za ten železný kruh. A tak subaše zase na koně vsedl a guardie okolo nás počala jíti a lid různě rozháněti. Mně pak, poněvadž sem na žádný noze státi nemohl, přivedli nějakého Turka, ježž oni hamala, totiž fakina jmenují, který všelijaké věci za peníze od moře po měste nosí, na něhož mne jako křístele na to jeho ze tříty vypané sedýlko posadí, kterýžto mne za nimi nesl a já jako pes na hrázi seděl. Vtom pohledí na mne nevelkej mužík, Turek s ryšavou bradou, a těm okolo stojícím hlasem skřikne: „Baka, baka, gertiek senmi but musulman but tjupeki tašnia jerek? Hle, hle, je-li to spravedlivá věc, aby tento právě věřící toho psa nésti musel?“

A přikroče ke mně, praští mne hroznou baňkou, že sem hned nevěděl sám, kterak sem s něho sletěl, a uhodil mne v bok nohou. A byl by mne dýle vyšlapal, kdyby toho náš předešlý Mustaffa jančar neuhlídal a nade mnou se neslitoval. Ten nemoha toho vytrpěti a žalostí na mne se dívati, neb mně všeho dobrého přál, popadne svou hůl a odtrhne mne od něho, laje mu turecky, proč mne nebohýho vězně nemocného bije a svý mužství nade mnou prokázati chce; je-li takovýho hrdinskýho srdce, aby toho nejníčko v Uhřích proti čerstvejím giaurům dokázal, že najde jich dosti, kteří mu se brániti budou; umrlýho giaura, okazuje na mne, že jest snadno bítí a nad ním se potřásati. A když mu druhej zase spurně odpověděl, toť můj milý jančar tou holí přes hlavu jej mlátil, až ho krev polila: a tak on zase s nožem jančara bosti chtěl. V tom téměř vokamžení zasadilo se vedlé jančara do sta osob a podlé druhýho také, že již i kamení na se bráti počali a házeti chtěli. Kdyby guardie a subaša se zpátkem spěšně neobrátil a skokem na koni nepřijel a pod hrdlem ztracením, aby pokoj zachovali, jim neporučil, tak by se byla velká různice pro mne stala a my bychom byli nejprvé utržiti všickni musili. Tak milej Mustaffa zdvihne mne a dá dvěma věsti. Ale poněvadž mně pro těžkost a mdlobu možné jíti nebylo, vždy po zdaleku za jinými jsem poklesával. Vtom potkají nás soumaři nesouce od moře ke dvoru dříví na mezích. Tu čauš jeden přetne ty provazy s dřívím a káže mne na toho mezka posaditi, a jeden kat mne za jednu nohu a druhej za druhou, abych dolů nespádl, drželi. Mý tovaryše na třech řetězích řadem vedli, a já poctivě jen v košili a to velmi zvolna na tom špičatém dřevěném sedle sem za nimi jel. I vedli nás k větší hanbě a posměchu skrze nejlidnější a největší rynky a ulice. A bylo ná-

ramně horko, takže velikou žízni zemřítí sme mohli: někteří nás litovali, jiní pak zubami skřípěli a jen s námi před se, před se, zvěšet, pravili.

Když pak nás již do vole po městě navodili, tehdy upřímo k Un kapi, to jest k Písecké bráně, kde jest baluk pazar, rybnej trh, vedli. S obojí strany okolo nás, z předu i z zadu nesčísnej počet lidu šlo, neb sou jich tak mnoho prvy na popravu vésti neviděli. Já pak nemocnej, velikou mdlobou, žízni a horkem ztrápenej, k tomu od toho sedla do krve odřenej, nemohl sem se upamato- vati, kde již sme. Tu s námi před branou zastavili, nebo pro mnoství lidu, kterej se skrze bránu tlačil, nás vésti nemohli. Tu já se zeptám kněze Jana z Vinoře, kde sme, a on mně zase odpoví, že sme již nedaleko šibenice, abychom se Pánu Bohu poroučeli. Jančaři pak kejmi nám cestu dělali. Jak sem já pak háky na šibenici a na nich dva katy státi s svejmi skřipci a provazy uhlídal, tu nevím nic, kde sem se poděl, nýbrž v mdlobách sem byl a o sobě nic nevěděl. Neb sme se jináče nedomnívali aneb nenadáli, poněvadž rovně s jinejmi na popravě týž proces zachovávají, než že nás zvěšejí.

Nežli tovaryši moji potomně rozprávěli, že jak pod šibenici je přivedli, tu že sou ještě asi dva kati nahoru vlezli a subaše že jest k nim promluvil, kterak smrt ohavnou před očima vidíme, protož z veliké lítosti, kterou nad námi má, nám při hlavě sultána, pána svýho, připovídá, chceme-li se poturčiti, že nám hrdlo darováno bude. Ale z milosti boží žádnej toho oumyslu nebyl, nýbrž raději hrdlo ztratiti hotov byl; a také strachem z smrti tak byli vomámeni, že nevěděli, živi-li sou, čili mrtvi.

Když jsme asi čtvrt hodiny pod šibenicí postáli, subaša, aby nás k moři, které tu hned blízko bylo, vedli,

poručil. Lid obecný, poněvadž nás na háky nezvěšeli, jináčeji se nedomníval, nežli že nás v moři ztopí; protož, co živo, k moři běželo, na šífy a lodi sedalo, aby se tím lépeji podívati mohli. Jak pak nás k břehu mořskému přivedli, do jednoho šífu, na kterým z Evropy do Asie velbloudy a mezky převožují, téměř po hlavě strčili a nám velmi láli, takže nebozí jeden druhému na těch řetězích hrdla strhati mohli. Já pak přišed zase k sobě, a že mne Pán Bůh od takové hrozné smrti ohavné vysvoboditi ráčil, srdečně poděkovav, poněvadž mně možná nebylo s toho mezka dolů ssednouti a bál sem se, aby mne s něho dolů nestrhli a jako tovaryše mé do šífu neshodili, na vše strany sem se žalostivě ohlídal. Toť uhlídám jednoho známého Turka, prosím ho: „Benum džanum alahi senenser jardym ejle banga, to jest: Má duše, pro Bůh tě prosím, pomoz mi.“ Což on mne s toho koně až do šífu ssadil, ač na něj jiní škaredě hleděli a jemu láli, však on nic nedbal, nýbrž mně pomoh, „Allah kurtulur seni, Bůh tě vysvobodí,“ řekl a odešel.

Odstrčivše nás od břehu, přední rychtář a jeho tovaryši s námi na šífu se plavili a my se jináč nedomnívali, nežli že nás ztopí anebo na Černý moře do té přehrozné, tmavé Černé věže povezou, neb sou s námi se tam nahoru zatočili. Tu nás opět napomínali, chceme-li se poturčiti, že již poslední hodina naše jest, poněvadž nás všeckny ztopiti z poručení Sinan baši mají: abychom svý mladosti politovali, že z nás chtějí dvořanů císařskejch, spahův a jančarův nadělati, dobrou službu naříditi, pěkné šaty a koně darovati. Ale my se oustavně Pánu Bohu modlili a jemu se poroučeli, a jak se koliv jeho milosti líbí, aby se s námi dalo, na tom se ustanovili; neb sme toho všeho hříchů našimi zasloužili. Divákův sme okolo sebe na tisíce měli, kde jen kterej šíf,

Vtom přišly noviny, kterak by naši v Uhřích slavné vítězství nad Turkem obdrželi a mnoho tisíc Turků pobili. Tu sme opět v velikým strachu byli, nebo na nás škaredě hleděli, zuby skřípěli, a že nás na háky zvěšeti dají, hrozili. A přišed k vězení kihaja, to jest hofmistr císařský, nás všeckny ven vyvolati dal, že nám nos a uši obřeží, pravil, protože naši přátelé, bratří a strejcové tak mnoho Musulmanův pobili. My se, jak mohli, že tím vinni nejsme, vymlouvali. Jak ten odešel, přišli jiní a v důvěrnosti nám oznámili, velice se kleli, že konečně nám nosy a uši uřezati mají. Tu my již smutní, zarmoucení nevěděli sme, co strachem činiti, nýbrž svejch nosů a uší srdečně sme oplakávali a se přísahou vespolek zavázali, jestliže nám to učiní a nám se Pán Bůh do křesťanstva navrátiti popřeje, že do naší smrti proti Turkům válčiti, a kterýho zase dostanem, nos a uši uřezati chceme i jiné k tomu napomínati budeme.

Toť přijde k večeru kvardian baše a nás všeckny, abychom ven šli, vyvolati dá. Ten měl dva barvíře s sebou a poručil se nám všem na zem posaditi. A tu my vyplakáni souce, jináčeji sme se nedomnívali, nežli že již se tak, jak nám pravili, stane. Žádnej nechtěl první bejti a se posaditi, až karváčem k tomu přinuceni byli. Tu může každej znáti, jak nám okolo srdce bylo: všickni zbledli co roucha. Barvíři přistoupivše a nás tak strašlivé a bledé vidouce, srdečně se smáli, ale nám jináčeji okolo srdce bylo. Tak oni všechněm hlavu místo uší břitvou oholili i brady, neb někteří obdýlný měli, a nasmávše se nám do vole, do vězení zase jíti kázali. Když nás pak strach pomínul a my tak jeden na druhého, jaké telecí hlavy máme a všeckno bez brady sme, hleděli, nemohli sme se od smíchu zdržeti, neb sotva jeden druhého poznati mohl. Aniž sme jim co od pucování zaplatili, nýbrž

nám darmo dosti strachu nahnali. Dávali nám potomně jistou toho zprávu, kterak největší vizír konečně poručil nám uši a nos uřezati, chtě nás tak do křesťanstva pustiti, ale že jich mufti proti tomu byl. Pravil, poněvadž sme proti nim neválčili, nýbrž v poselství byli a ničímž vinni nejsme, že by hřích byl nás tak bez viny zohaviti. Nemoha se pak nad námi jináčeji pomstíti, tak nám břitvou hlavy a brady oholiti poručil a druhej den všeckny na galery mezi jiný vězně k veslům ukovati.

Byl na té galeře Achmet reis, to jest hejtman Achmet, kterej na ní vládl a rozkazoval, renegát a přirozenej Vlach. Ten nás na galeru přijav, všeckny ukovati poručil. Byla pak galera dosti velká, po pěti vězních na jedné bance aneb lavici, kteří jedno veslo společně táhli. K víře věc nepodobná, jaká to bída jest na galerách táhnouti: žádný dílo nemůž na světě těžší bejti. Nebo ukovají jednoho každýho vězně za jednu nohu na řetěz dolů pod stolicí, aby však volně na tu banku vstoupiti a veslem táhnouti mohl. Když pak táhnou, tehdy pro veliké horko jináčeji nelze nežli nazí beze všech svrškův táhnouti, nemajíce na svém těle nic jiného kromě katě aneb kalihoty plátěný. K tomu když se z ouzkýho moře na široký vyjede skrze Dardanelly, dva zámky tu každému vězni dají na ruce také manipoly neb železný orumpanťy, aby se Turkům nezprotivili a brániti nemohli. Tak za ruce i za nohy ukovaní věžňové celej den i noc někdy, když větru není, táhnouti musejí, že kůže na těle nejináč nežli jako vopáleného vepře vosmahne a horkem se zpuká; k tomu pot oči zalívá a přes všeckno tělo svlažuje. Z toho přeukrutná bolest přichází nezvyklejm, hedbávnejm rukám, na nichž se od vesel puchejře co pryskejře nadělají. Avšak přece táhnouti musí; nebo když comito, správce galery, kterýho, že sobě drobet oblevuje, spatří,

tak obnaženého buď karváčem nebo mokrejím provazem bije, mlátí, že po všem těle klobás krvavejch nadělá. Však musíš mlčeti, na něj se neohlídáti ani ouve říkati, neb hned máš dvojnásobný rány. „Pregidi anaseni sigligum irlasem? Co, pse, broukáš, odmlouváš a se hněváš?“

Jakož se také jednomu z našeho tovaryšstva, Rakušanovi, stavu rytířského, přihodilo: když jej karváčem přes nahej hřbet udeřil, tehdy dvakráte nebo třikráte: „Ouvej, pro Pána Boha, nebí!“ skřikl a Turek, nerozuměje německy, domníval se, že mu laje, a nebohýho starce hrozně zbil a ztloukl, že se trpělivosti s jinejmi učiti musil. Bože z vysokého nebe, nemůže člověk vypraviti, jaká jest to bída, jak ztrápenej život lidskej tak mnoho sněsti a vytrpěti může. Nejní možná, aby které hovado tak mnoho snášeti a vytrpěti mohlo. Nebo jedno nesmírnejm horkem přes celej den (poněvadž k vejchodu slunce mnohem horčeji jest nežli v těchto našich západních krajinách) netoliko se člověk pící, ale smažiti musí, druhé veslem táhne, že kosti i všeckny žíly praštějí, třetí k tomu každého vokamžení na sebe karváče nebo vomočeného provazu očekávati musí. A k tomu ledajakejs kluk turecký, pachole ničemný, sobě kratochvíl učiní a pořád vod jedný lavice k druhý vězně bítí a jim se posmívati bude: avšak se žádný neprotiv, mlč, a můžeš-li k tomu přijíti, ještě mu ruku nebo nohu polib, aby se na tě nehněval. K tomu za stravu se nic jiného nedává, nežli dva bochničky chleba aneb piškoty, kromě když se k kterému ostrovu, kde křesťané bydlí, připluje, tu sobě trunk vína vyprositi, někdy kaše nebo polívky, aneb má-li peníze, koupiti může. Jakož pak když sme stáli někdy den, dva, tři v portu a odpočívali, tu každej z nás řemeslu se naučil; rukavičky, punčošky z bavlny

sme tkali, to prodávali a někdy za to sobě jísti aneb nějakého vaření nakoupili a sami na galeře kuchařili. K tomu tak těsně na jedné lavici nás pět (jako na všech jinejch) ukováno bylo a od vší, stinek hojnost nad hojnost sme měli. Ale již kůže a těla byly okousaná a sluncem vyprahlé a usmažená, že toho málo cítiti bylo, neb sme se leč v noci do košil neobláčeli a také po dvouch modrejch košilích a rudé sukni jinejch svrškův nebylo. Nýbrž přebídnej a žalostivej, nad smrt horší život na těch galerách sme vésti museli.

Tak i v tom trápení někdy trunček vína (tam řecké víno nejlepší roste, říkají v jednom ostrovu a la Marmora, kde mramor lámí) nás obveseloval a posilňoval; k tomu dobrej, valašskej sejr, kterej z valaský a multanský země do Konstantinopole přivožovali a jej prodávali. Skládají jej pak Valaši tímto způsobem: Vezmou kůži čerstvou zabitého hrubého kozla, udělají z ní pytlík, jako by dudy byly, syrovejm ven a chlupatejm vnitř obrátí, do kteréhožto pytlíku tvaroh vecpají, potomně zašijí a ten tvaroh, až se zkaží, nechají, že se s těmi chlupy čistě smíchá; tak jej potomně na prodej vozí. Toho tehdy dobrého sejra nás v tovarystvu šest, co jsme tak řemeslem vydělali, prodavše, jeden pytlík koupili. Jistě nám velmi vděk přišel a nám tak libě šmakoval – tehdáž lépeji, nežli nejničko marcipány – nebo sme sobě z něho polívku udělali, plesnivého chleba nebo piškotů nadrobili a s znamenitou chutí pojedli, na to nic, že chlupy s sejrem byly, se neohlídali. Ach kolikrát, kolikrát sem na to spomínal, kterak v Čechách líhavejm psům polívku z pěkného, dobrého sejra vařiti dají, chleba nadrobí a jim jísti dávají. Já pak bídnej s tak mizernejm, chlupatejm sejrem, plesnivejmi piškotami za vděk přijítí a hlad zahnatí musím. Vinšoval sem sobě, abych jedním tova-

ryšem těch líhavejch psův v stravě bejti mohl, ale Propter peccata veniunt adversa, pro hříchy naše milý Bůh hodně a spravedlivě na nás to dopustiti ráčil. Nebo sme prvé, souce v svobodě v Konstantinopoli, jinejm vězňům, aby tak jejich život bídnej a zarmoucenej bejti měl, věřiti nechtěli, až sme sami to zkusiti a zažiti musili. A posavad člověk rozkošnej chudýmu, nuznýmu, jak mu okolo srdce jest, věřiti nechce a lítosti žádný nad ním neprokáže. Byť takový jen dvě neděle na galerách pobyl, ach, co by potomně jinejm snadno uvěřil.

Bylo také mezi naším tovaryštvem rozmazanejch několik Rakušanů, kteří od přirození žádnýho sejra nejídali, a když jim prvé, ještě v svobodě, kdo nůž neb chléb sejrem namazal, divně sobě počínali a všeckno ven, co jedli a pili, vyvrci musili. Když pak nebozí se na galeru dostali a nic jiného nežli chléb za stravu neměli, nýbrž i valaský, chutný, chlupatý sejry jiné vězně kupovati viděli, ponejprv, nežli by tak nechutnou věc jedli, že by radče hladem zemřeli, pravili. Ale velmi se jim chut a appetit změnil. Nebo viděvše nás polívku z něho tak vochoťně s dobrou chutí jísti – a voni hladem sotva očima blyštěli – nás, abychom jim té stravy koštovati dali, prosili. Což když se stalo a oni jí koštovali, netoliko polívku z sejra, ale ten chlupatej pytlík i s sejrem by byli srdečně rádi snědli, kdyby se ho mohlo jenom bylo vždyckny dostati. A tak žaludek jest velmi dobrej kuchař, zvláště hladovitýmu; všeckno zažívá, všemu obvykne, by dosti na pohledění se krmě nechutná zdála, však když se jísti chce, nic nezavrže, všeho zažije a mistr nouze člověka všemu naučí.

Jednoho také času přinesl jeden Turek vobvařenejch, skopovejch hlav pytel na prodej mezi nás, od kterýhožto ty hlavy sme pokoupili. Když již s galery dolů jíti měl,

potká se s ním náš reis aneb kapitán, a kdo by mu dovolil, aby on na galeru vešel a bez jeho vůle vězňům hlavy provádati směl, se tázal. Tu mu týž Turek něco spurnýho odpověděl a náš kapitán jej potý udeřil. Tuť ten Turek zase na galeru vběhne, kapitán za ním, jej chytí, však ten se mu přece vytrhne a utíká. Toť na nás kapitán, abysme ho chytili, zkřikne. Ale týž šelma k našemu velíkému neštěstí jako vzteklej ďábel skrze nás proskočí a uteče. Z čehož se týž reis tak prudce, proč sme ho nelapili, rozhněval, že ihned před svejma vočima, počna od první lavice po vobouch stranách galery až do poslední, karváčem každýmu přes nahej hřbet po šesti ranách dáti poručí. A tak pro toho lehkomyšlnýho šelmu přes tři sta nebohejch křesťanův vězňův vytrpěti muselo. Byť nám byl po druhý na galeru přišel, byli bychom ho tak pomilovali, že by se nám byl po kousku nedostal. Já pak outlej sa, toho sem dlouhej čas zažítí musel i někteří jiní; nebo klobásy krvavé naskočily, k tomu nejhorčejší čas bylo; po hodině sme táhnouti a od ostrova jeti museli, kůže se zpukala, pot bolest zahříval, svědělo, kousalo, že sem se zblázniti mohl. Však předce mně milý Bůh opět to dáti ráčil, že sem milosti u jednoho Turka dostal, který mně kus masti dal, abych se namazal. Avšak předce bez bolesti bejti nemohlo. Viděl sem, že se to mně samýmu nestalo, ale i jinejm; poodtušil jsem sobě: Solatium est miseris socios habere paenarum. Tak na tý galeře do vůle Boží sme zůstati museli.

Toho času bylo v Černé věži 16 předních vězňův, čtyři Uhři, jeden Němec, ostatek všeckno Vlaši a dva Řekové, znamenití mořští zloději nebo piráté, kteříž veliké škody turecskejmu kupcům činili. Někteří z týchž vězňův čtrnáct, 15 i 16 let již v té věži seděli a dokonce o vyjití z ní pochybovali a žádná naděje neměli. Ti Ře-